

Наше Лемко

РІК IV.

Ч. 12 (84)

Львів, 15-го червня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 180 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

НОВИНКИ

З цим числом висилаємо розрахункові перекази та прохаємо висилати передплату на другий піврік. Хто винен за перший піврік і книжки, нехай вишле дозжок разом з передплатою. Okремо прохаємо наших Передплатників закордоном теж поспішитися з висилкою нашої належитості, бо тепер для нас найтяжчий час.

Великий політичний процес почався у Львові проти 15 молодих українців (ок), обвинувачених за приналежність до Організації Українських Націоналістів.

Як це назвати? „Український Бескид“, що виходить у Перемишлі подає такий сумний факт. В селі Слухині коло Хирова, де мешкає 6 чи 7 польських родин, а решта українці, трапився випадок, який нагадує часи Зельмана. В селі є церква, але священника нема, стже з Хирова приїздить до села о. Ольшанський. Підчас Великодня цей священник приїхав до Слухині освятити паски, а місцеві члени „Стшельца“ замкнули церкву і не хотіли впустити парохані селян до храму божого, мовляв, це польська святиня, а не українська. І священник вернувся до Хирова, не відправивши Богослуження. О. Ольшанський віддав ту справу до суду і зухвалі вибрики непочитальних типів знайдуть епілог у судовім процесі.

Щаслива мати. У Дембіці коло Гарнова Марія Матлокова вродила нараз трьох хлопчиків і всі вони здорові. Батько тих трьох хлопчиків має тільки два морги землі, мати має 18 літ і щойно перед роком вийшла заміж.

Захотіла свіжого корова. До парохіяльного уряду в Ряшеві прийшла за метрикальним витягом 107-літня Магда Недзялкова, що хоче вчетверте вийти заміж. Цікаве, як старий її жених.

Велика повітряна битва. Перед кількома днями відбулася недалеко Мадриду велика битва літаків, в якій взяло участь 60 літаків з обидвох сторін. Перемогли літаки народної армії, які зістрілили 15 червоних літаків, між ними 5 тяжких бомбовозів. Була це найбільша летунська битва, яку колинебудь дотепер зведено.

Інспекційна подорож. Станіславський воевода генерал Паславський відвідав у часі своєї подорожі українську господарсько-садівничу школу Товариства „Просвіти“ в Милованні.

Московська газета „Правда“ знову пише, що в большеві зростає релігійність; зачинаються наново проці, трапляються чудесні уздоровлення. Але чи не пишеться воно знову на те, щоб викликати нову нагінку на вияву побожності, що ще лишилася з давніх часів?

Справа виїзду родин до Канади. Виїзди родин з показовим капіталом до Канади в цім році вже не відбудуться. Контингент на рік 1937 в цілості вичерпаний і тому ті, що бажалиб виїхати до Канади

Пашу й збіжжя виследи Вашої цілорічної праці й одині засоби на життя обезпечуєте від огню тільки в українському

Товаристві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

з родинами, мусять чекати до чергового року.

Не вільно затаювати девіз! Канадійський реемігрант Іван Боднар разом з жінкою Осипою і донькою вертався до Канади. Дня 13. травня ц. р. при митній ревізії найшли в жінки Боднара 2.130 доларів, що не були зголошені митним органам і не мали дозволу девізової комісії на вивіз. Гроші найдено зашиті в поясі. Реемігрантку Боднар арештували, а її чоловіка і доньку залишили на волі. Згідно з девізовими постановами гроші будуть сконфісковані. Подаємо цей факт як остерогу для всіх емігрантів, що бажать тайком вивозити гроші. Зацікавлені в еміграції повинні за всіма інформаціями зголошуватися на адресу: Еміграційний Дім, Львів, Вишневецьких ч. 4.

Вступайте в члени „Відродження“! Річна вкладка — 50 сот. Читайте й поширюйте видання „Відродження“.

Розстріляли трьох священників. Як повідомляють із Риги, большевики розстріляли недавно трьох православних священників, Івана Смірнова, Константина Скверцова і Миколу Івашкевича. Вони втікли з концентраційного табору, що знаходиться біля фінсько-російського кордону. Большевики зловили їх і засудили на смерть. В концентраційному таборі держали їх за „шпигунство в користь капіталізму“.

Гарні порядки. Часописи подають вістку з Бесарабії, що в Сороках (купелева місцевість) усталили на березі ріки два скоростріли, щоб не допустити до переходу на другий бік Дністра, до большевицького „раю“ та навідворот. Правда приємно?!

Вирівнюйте передплату та присилайте належитість за книжки!

Сільські листоноші в Польщі. Дня 13. травня ц. р. польське Міністерство пошт і телеграфів видало розпорядок про введення служби сільських листоношів, які мусять виконувати службу і в селах, де нема пошти та де дотепер розносили пошту лише раз у тиждень. Від дня 1. липня почне свою роботу 1.200 нових листоношів, які будуть мати урядові шапки, трубку, до скликування людей та револьвери для оборони перед нападами. Міністерство виготовило 4.500 нових поштових скринок, які розмістять у найглухіших селах. Знову в далеких від міст селах одержать листоноші ровери або коня. Пошту мусять нові листоноші розносити кожного дня. — Може вже не будуть „губитися“ подорожі українські часописи...

Ніяка війна, ніякий голод, ніяка зараза не є для українського народу така небезпечна, як гріх білої смерті. Гріх білої смерті, інакше гріх згонювання плоду і старання не мати дітей приносять страшні наслідки для кожного народу, доводить народи до повної загибелі. Бережімся страшного національного самогубства.

Величавий здвиг рідношкільної молоді. Дня 6. червня український Львів переживав радісну хвилину. Це „Рідна Школа“ уладила на площі „Сокола Батька“ „Свято Молоді“ — великий здвиг рідношкільної молоді. До вправ стануло 1.500 хлопців та дівчат з різних шкіл: Львова, Тернополя, Яворова, Самбора. Свято розпочалося святочними вправами під звуки молитви „Боже Єдиний Великий“. Опісля забави, гагілки, вправи, співи тягнулося до пізнього вечера, викликаючи серед тисячних мас видців подив і признання. Видців було коло 10.000.

Зїзд Общества Качковського відбувся 27. травня у Львові, в салі Народнього Дому. З поданого звіту на зборах довідуємося, що це московське товариство має заледви 100 недіяльних читалень та одержує від уряду щороку 1 тисяч злотих підмоги. Врешті самі члени управи цього нікому вже непотрібного „общества“ признають, — що їх ціхує неробство та ще гірша язва пасожитування на народній ниві.

Українська господиня, яка купує вироби кооперативної фабрики „Суспільний Промисл“, саме: солодову каву „Пражін“ і цикорію „Луна“, повинна тішитися, що їй

гріш не йде намарне в руки чужих фабрикантів, бо недавно закупив „Суспільний Промисл“ у Львові за сто тисяч злотих великий фабричний будинок.

В день Зелених Свят зложіть даток на Українських Інвалідів.

Безприкладна самоволя учительки. „Українські Вісти“ (115 ч.) подають, що в селі Туринську, біля Команьчі учителька, Ядвіга Подгурска не вчить українських дітей того, що шкільна програма вимагає, лише в жадливий спосіб побиває українських школярів і знущається над ними, приказує їм говорити замість нашого християнського поздоровлення Слава Ісусу Христу — Нех бендзе похвальони. Недавно ученика Матія так побила, що аж мати мусіла рятувати свою дитину перед вовчими пазурами злобної „професорки“. До того ще пані Ядвіга викрикувала за матір побитого хлопчика такими згіршаючими обидливими та простацькими словами й то в присутності шкільної дівчорі, що лише міський вуличник мігби змірятися зі словесністю „науцицельки“. Що на це скаже шкільн. інспекторат у Сяноці?

Як жида помагають собі. Зі статистики, оголошеної польсько-палестинською палатою, за минулий рік переслали палестинські жида своїм своякам у Польщі за помози у висоті 50 мільонів злотих. Ці-

каве скільки українці з Америки переслали своїм братам у Галичині.

Де подівається наші адвокати. У містечку Змигороді, що майже довкруги окрилене нашими селами має свої канцелярії трьох жидів-адвокатів. У минулому році трапився був навіть такий випадок, що жид-адвокат Гросфельд обравив одного нашого священика та не перепросив його; дотого всі три жида адвокати живуть собі досить вигідно з нашого й польського селянина (дехто каже „луплять скіру, аж мило“, чи це дійсне, не наша річ); натомісць для нас важна справа, що в нас багато молодих і здібних але безробітних адвокатів, та до Змигороду ніхто не приходить. Припустім, що четвертий адвокат не мав би тут багато праці (та важніше „доходу“), однак якби таки прийшов свій і був би совісний — напевно не згине з голоду! Треба лише негайно по приході повідомити всіх дооколишніх священиків і солтисів у селах, тоді напевно праця буде; впрочім зовсім не зашкодить повідомити й польські села, бо кожний радше піде до адвоката християнина, як до жида. Врешті й польські священики потребують часто правної помози. Тому безробітний добродію меценасе „пайташку“ в руки й до Змигороду, — не пожалуйте!

—х—

Др. Степан Ванчицький

Устрій та права громад.

ПЕРЕХОВУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ГОТІВКИ

В останніх роках були ми свідками численних процесів, де виступали як обжаловані вїйти, їх заступники або громадські секретарі, що відповідали за присвоєння громадської готівки. Неодин з них може не був би допустився провини, якщо була би під рукою каса, до якої можнаби зложити готівку. „Гріш круглий — тай котиться“. Тому вище згаданий розпорядок міністр. внутр. справ містить постанову у парагр. 51., що готівку громади треба переховувати у громадській позичково-щадничій касі, комунальній щадничій касі, П.К.О. або за згодою повітового виділу у приватній позичково-щадничій кооперативі. Можна отже громадською готівкою скріпити оборот української кооперативи.

СОЛТИС

Має він виконувати все, що ухвалить громадська рада або що поручить йому вїйт.

Він заряджує майном, добром і підприємствами громади, стягає доходи в хосен громади, веде касу й рахунки, репрезентує громаду на зовні, а саме виступає у громадських справах супроти влади і приватних осіб, на основі правосильних рішень громадської ради приймає і звільняє громадських урядовців та виконує надзір над їхнім діянням, в часі повені, пожежі чи іншого наглого нещастя потягає мешканців громади до безплатних робіт. Солтис і 2 членів громадської ради або 2 членів господарської комісії підписують повновласти й всякі грамоти у справах, де громада приймає на себе обовязки супроти третих осіб, при чому треба помістити у повновласти чи ін-

шій грамоті рішення громадської ради, евентуально також рішення повітового виділу, якщо воно було би тоді потрібне.

Перед мешканням солтиса повинна бути таблиця з написом „солтис“ і таблиця для оголошень, а на громадському домі вивішується таблиця з написом „громадська канцелярія“. У громадах Лемківщини, що належать до львівського воєвідства, можуть громадські ради ухвалити, що написи мають бути двомовні: польський та український (парагр. 22 розп. міністер. внутр. справ з 29/I. 1937 і арт. 2 закона з 31/VII. 1934 Вдз. 73 поз. 724.).

Солтисові належить за виконання уряду така місячна нагорода:

до 5 км.	при числі 100 мешк.	5 зл.
„	100—200 мешк.	7 „
„	200—400 „	10 „
„	400—1000 „	15 „
„	1000—2000 „	20 „
„	понад 2000 „	30 „

При віддаленні від гмінного уряду: — винагорода буде вища:

від 5 до 10 км.	15%
від 10 до 20 км.	20%
понад 20 км.	25%

але при числі мешканців у громаді понад 1000, виносить підвижка тільки 10 прп., 15 прц., 20 прц. — Це є найвища нагорода, яку може громадська рада ухвалити. У громадах, що мають великі маетки або підприємства може бути винагорода підвищена до 50 прц. Винагорода є платна місячно з долу.

КОМІСІЇ

Громадська рада покликуює різні комісії. Споміж них є найважливіша ревізійна комісія. Вона складається з 3 до 5 членів, що вибирають собі предсідника й секретаря. Ця комісія контролює грошеву та господарську діяльність солтиса бодай раз у квартал. Вона перевіряє, чи солтис господарить згідно з бюджетом і рішенням громадської ради, перевіряє щороку рахункові замкнення і здає звіти громадській раді. Війт і повітовий виділ можуть покликати ревізійну комісію до переведення ревізії зложення звіту з ревізії та уділення вияснень.

ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Невеликі права прислугують українцям у самоврядних установах, але українці не вміють і цих прав для себе використати.

Права нашої мови у громадських і гмінних установах, повіто-

вих радах і воєвідських виділах спираються на законі з 31/7 1924 Вдз. 73. поз. 724 і виконному розпор. ради міністрів з 24/9 1924 Вдз. 85, поз. 820.

Згідно з постановою арт. 1 цього закона — внутрішньою та зовнішньою мовою урядування всіх громадських урядів на землях, які замешкуємо, навіть по тих громадах, де живуть тільки українці, є польська мова. Тому всі громадські уряди, навіть ті, що перед ухваленням цього закона вели урядування поукраїнськи, мають вести ціле своє канцелярське діловодство попольськи та мають уживати польської мови у переписці з державною владою і з державними та самоврядними урядами. Однак громадська рада може ухвалити, що громадська управа (солтис) буде переписуватися з іншими самоврядними урядами, саме з іншими громадами, повітовими та воєвідськими виділами — українською мовою.

Громадські, повітові та воєвідські виділи й ради, їхні підприєм-

ства та всякі установи, як шпиталі, школи, дорогові заряди і т. п. на території львівського, тернопільського та станиславівського воєвідства є обв'язані приймати письменні подання та устні домагання чи заяви від українців в українській мові. Українцям вільно у цих установах говорити поукраїнськи, урядники не можуть вимовлятися тим, що не розуміють української мови.

Вище наведені самоврядні установи є обв'язані відповідати двома мовами: українською й польською, управи сільських громад мають відповідати виключно поукраїнськи.

У нарадах сільських і міських, повітових і воєвідських рад можна уживати української мови на рівні з польською.

Із засідань цих рад можна списувати протоколи побіч польської також в українській мові, але тільки на основі рішення тих рад. Також само усякі написи та оголошення можна виготовляти у двох мовах на основі рішення ради.

Як жив і працював Іван Франко.

Іван Франко уродився 1856. року в селі Нагуєвичі дрогобицького повіту, в домі селянина-коваля. Батько його розумів значіння освіти й післав малого Івася до шкіл. В школі вибився молодий Франко своїми здібностями понад своїх товаришів. Головно відзначився незвичайно бистрою пам'яттю й замишленням до книжок. Уже в сімейній класі мав свою власну гарну книгозбірню й писав вірші та оповідання. Дещо пізніше, як двадцятилітній студент здобув собі своїми творами велике признание й славу. У своїх віршах і оповіданнях описував важке, невільницьке життя народу, оспівував лиху долю українського селянства й робітництва та взивав до боротьби. За це зненавиділа його тодішня австрійська влада й всякі пани та підпани. Три рази кидали його до тюрми й переслідували всякими способами, але не зломали великого духа.

Письменницька творчість Фран-

ка й уся його народня праця дуже велика й всестороння. Він був великим у праці.

Помер 26. травня 1916 року по тяжкій недузі. Перед своєю смертю побачив ще бодай частинне здійснення своїх мрій, побачив Українське Січове Стрілецтво.

Сьогодні за його славне ім'я йде боротьба, бо різні партійки та партійні спекулянти хотіли би з його величезних заслуг скувати для себе власний політичний капітал. Навіть большевики пробують опоганювати його велике ім'я, роблючи з нього комуніста. Але за короткі їх руки. Франко остане раз на завжди гейби Мойсеєм цілого українського народу, бо він провадив його до волі серед найбільшого упадку й пониження та показав зневірений масі рабів шлях до волі.

—х—

Чи ви вже подбали, щоб ваші діти вчилися з українських шкільних читанок і букварів?

ЯК куримо — то лише найліпші
паперці і тутки
(повноватки)

„КАЛИНА“

Української фабрики Кооперативи „Будучність“ у Тернополі

Основи національної сили української Лемківщини.

Національна свідомість, організованість, солідарність і праця це угольні підпори українства Лемківщини!

Нація, переходячи тернистим шляхом своєї історії, якщо має остоятись і не пропасти, то своє збірне життя мусить вона сперти на тріvkих і непорушних основах. В противному разі, розпорошена, несвідома й розбита, мусить вона улягти іншим, сильнішим від себе, національним потугам, мусить зійти до рівня цілковитої немочі й безсилля та вкінці мусить стати почвою, пригожою для розросту чужонаціональної експанзивності і сили.

Щож належить кожному, дбаючи про себе народів чинити, щоб відсунути від себе марево такої грізної небезпеки й цілковитої, національної заглади?.. **Треба консолідацію й розвиток своенаціональних сил сперти безумовно на чотирьох, незрушних основах, саме: на національній свідомості, організованості, солідарності і праці** Таке якраз завдання стоїть перед українською суспільністю взагалі, та зокрема перед українським громадянством Лемківщини.

І так першзавсе необхідна українській Лемківщині зріла, ясна, жива, і загальна, українська, національна свідомість!.. До набуття, поширення й поглиблення цієї свідомості треба стремити всіма існуючими, легальними засобами, які лише стоять до наших услуг і розпорядимості... Як хліб насущний потрібний до піддержання нашого тілесного життя, так усне освідомлювання, так живе і писане, українське національне слово, так українська читанка і книжка, українська молитва і пісня, є конечні до здорового прокормлення і розросту нашої національної душі!.. Як кожний з посеред нас знає, який його рідний батько й яка мати, як кожний пам'ятає, яке його ім'я й назвище, так кожний з нас лемків повинен знати, пам'ятати, розуміти, та на случай потреби і доказати, що він українець, що є членом великого і численного Українського Народу!.. Цього Народу, що має не тільки своє рідне і прекрасне, національне ім'я, але і свою власну, рідну культуру, свою традицію, свою національну славу, своїх великих і святих Мужів та Героїв і свою старинну та багату історію!..

Вже раз вкінці і раз на завжди треба нам всім лемкам, а не тільки тим, що вже в українській національній свідомості поступили, рі-

шучо, загально і невідклично відгородитися під кожним оглядом від отруйного, московського дурману, від чужого нам і дикого азійськомонгольсько-фінського племені Москви, яке так невдячно, так страшно і так відражаючи записалося і дальше записується в нашій рідній, національній історії!.. З Москвою нас рішучо не лучило, не лучить, ані не вяже нічо, хіба лише ті **нашою кровю обильно зрошені кайдани**, якими Москалі — там за **Збручем** — безпощадно сковували й дальше у своїй страшній каторзі сковують і поневолюють наш народ!..

Відсі теж затрясене тут на Лемківщині московфільство, цей відражаючий символ нашого національного поневолення над Дністром, є тут тим **хороботворчим бакцилем**, який тут тільки підточує й ослаблює наш національний організм!... Цю недугу належить і можна найскорше вилічити через **загальне поширення української, національної свідомості, освіти і культури на Лемківщині!..**

За свідомістю повинна слідувати і **наша збірна організованість** — і то організованість на всіх ділянках культурно-національного й економічного життя. Організованість ця мусить — річ природня — міститися строго в рядах обов'язуючих державних законів, та повина обіймати такі ділянки, як освіту, рідну школу, господарство, купецтво, спорт, та всі інші роди громадянсько-суспільних товариств і організацій. **Організованість**, якщо тільки буде мудро переведена і вміло проваджена, **навчить нас Лемків національної карності і праці, послуху для законного проводу і влади, громадянської дисципліни і збірного пожиття**, одним словом, **навчить нас всіх потрібних нам національних чеснот і прикмет!..** Національна організованість є для нас конечна тимбільше, що через неї ростуть тепер у сили і потужніють всі народи!.. Тепер уже майже всюди довкруги „**чути залізний крок міцних і дисциплінованих рядів!**“!..

З організованістю лучиться теж і **солідарність!..** Що це значить?.. То значить, що ми **Українці-Лемки повинні виступати одним збитим фронтом, одною лавою тоді, коли йде про добуття належних нам, ле-**

гальних, національних жористей, або про оборону слухних, прислуговуючих нам законно, національних прав!.. Якщо у нас була би така солідарність, то при не затуманювано б наших дітей якоюсь недовладною ляпаниною криничанської троханівщини, та не засипували б наших українських, парохіяльних урядів пережитками згнілої, устроняцької етимології!.. Не сміє рішучо бути у нас розпорошення, роздріблення й розчленування наших національних сил й енергії, бо це нас тільки ослаблює, обезвладнює і розбиває!.. Нам треба необхідно скупчення нашої збірної волі стремління в одній точці, в одному напрямі — і в цьому стремлінні не сміє бути ніяких виймків, ніяких виломів, ніяких відхилів між нами!.. **Добро нашої української, гр.-кат. Церкви і Нації — ось це начальне правило нашого збірного національного ділання життя!** Треба нам дскожде вирвати з коренем той болючий, **московський чирак** що то причепився тут здорового організму нашої Церкви, та намагається спаралізувати і знищити наші національні сили і спинити — з т. зв. „**устроня**“ — наш національний розвиток і поступ!..

Вкінці четвертим, угольним філярем нашої національної сили і потуги на Лемківщині має бути **праця!..** І то **солідна, витривала, чесна й ідейна, жертвенна і щира, та безупинна праця для нашої української, гр.-кат. Церкви і народу на Лемківщині!..** А яка праця?.. Праця в Католицькій Акції, як співучасть світських в релігійнім апостольстві Церкви для релігійно-морального піднесення Народу!.. Дальше!.. Праця в „**Просвіті**“, в українських кооперативах; праця в громадських організаціях нашого жіноцтва; праця в спортивно-пожежних товариствах і т. д.!..

Та в тих наших працях і трудах хай нас піддержує надія на краще і щасливіше майбутнє, хай нас кріпить **віще, животворне слово нашого національного Півця і Пророка Тараса Шевченка:**

„Не вмірає душа наша,
Не вмірає, воля,
І неситий не виоре
На дні моря поля,
Не скує душі живої
І слова живого“!..

Сумерк риманівської Адміністрації.

Від часу, як церковну управу Лемківщини перебрав новий, т. зв. „администратор“, о. Др. Яків Медвецький, відтоді устала на Лемківщині всяка, місійна праця у властивому, модерному розумінні цього слова. Тимчасом за часів Перемиської, Церковної Влади ця спасенна, благородна практика здобула вже була собі на Лемківщині повне право горожанства. Не було вже майже лемківського села, де при співучасті першорядних місіонарів — проповідників нашої Церкви — не уряджувано би духовної місії з обильним, релігійним хіном для народу. З великою набожністю й пошаною приймали вірні приїжджаючого тут при тих і при численних, інших нагодах, **свого Сяницького Єпископа**, і Перемиського Владика - Ординарія в одній особі, та радо слухали його пастирських закликів, наук і напінень.

Відтак бл. п. о. Др. Василь Масцюх, перший урядуючий, апост. администратор Лемківщини ще якось ту практику продовжував і сам навіть лично звідував цілий ряд наших парохій на Лемківщині. Значить, виконував ще якотакі свій архипастирський обов'язок. Інша річ, що вже не мав ніякого успіху на Лемківщині... але робив, що міг.

Однак з приходом о. Медвецького до Риманова-Живця місійна праця на Лемківщині, не знаходячи від його ніякої підтримки, ініціативи, підприємливості, ні почину, зівсім переривається!... Через цілих, довгих вісім місяців, від липня, 1936 р. до квітня, 1937 р. **нарід не почув ані словечка якоїсь духовної науки, ані навіть короткого привітання** зі сторони свого „нового“, церковного зверхника і „пастиря“. Духовних місій по парохіях, які є так потрібні й konieczні для оживлення й піддержання релігійного й церковного духа в народі, вже тут майже зовсім тепер не уряджується — так, як би тут вже ані віри, ані релігії, ані католицизму не було потрібно!...

Що більше? Зі своєї резиденції в Риманові-Живці вже цілком ніде на світ не показується, **ані теж жадних канонічних візитацій, ані відвідин парохій не уряджує!**... Отже нарід не має ані можности, ані нагоди бачити, або почути „свого“ нового, церковного

зверхника — так, як це було за Перемиської, Церковної Влади!... Що більше?... **Навіть на Різдвяні Свята ц. р. ані кілька, хочби найгірше зліплених, слів святочних желань вірні не почули!**... А що варта перемішане сильно російщиною („себя“, „меня“) його великодне „слово“ — з пересторогою перед мнимими „вовками в овечій шкурі, котрі то“ — мовляв — „в своїх бесідах, книжках і часописах подають нездоровий корм, але отрую для душі“, (а під котрими сам автор найлучше знає — і ми знаємо, — кого, кого то він розумів!...), вже не варта навіть і згадувати!... Ми раді були би знати, чи не мав тут таки на думці українців, українсько-католических священників та

Церковні брокати, борти, френдзлі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, готові фелони, фани, павуки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, євангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і калю

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/Л.

і в її склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

українсько-католических видань на Лемківщині?! А як не їх, то кого?!

Крім цього не може змилювати, ані прислати нашої уваги факт, **що не вийшло з Риманова ніяке послання, ані навіть, хочби короткий, розпорядок** що до торжественности відправ, як це буває в наших Дієцезіях, і то ані з нагоди празника Христа-Царя в дні 25. X., 1936 року, ані з нагоди празника св. священномуч. Йосафата, (котрого „руссіє“ так завзято ненавидять!...), в дні 29. XI., 1936 р., ані з нагоди **Непорочного Зачаття Пре Діви Маріїч**, в дні 22. XII., 1936 року... **З черги про великого подвижника св. Унії, Митрополита Йосифа Венянина Рутського, Риманів відай нічого не знає, згл. не хоче знати**, бо в припадаючій тепер 300-літній річниці смерті, цього великого Митрополита **ніякої участі не брав, ні не бере!**... Дальше!... На унійні торжества та зїзд, уряджені в днях 22—25. XII., 1936 р. у Львові в честь Митрополита Рутського, з Риманова не було вже кому приїхати, ані навіть кого післати(?)!... **За те було кому взяти участь у концерті в честь схизматика Пушкіна дня 7. IV., 1937 р. у Сяноці, або в „руссіє“, кооперативнім зїзді осіню, 1936 р. у Королівському Вороблику!**... Там можна було здобути на активність, але в унійних справах, то ні!... З цієї обставини найкраще бачимо, в якому то напрямі йдуть справдішні бажання і тенденції Риманова.

Як живуть наші брати українці в Канаді.

Українські переселенці в Канаді є своєю кількістю, по англійцях і французах, третьою нацією в цій країні. У Вінніпегу кожна десята людина говорить по українськи, а вірніше сказавши, кожна шеста людина, бо й жиди там уживають українську мову. До неї ввійшло багато англійських слів, що встигли вже „зукраїнізуватися“, як напр. я філюю — почувуюся, муфувати — перепроваджуватись і т. д. Її словник (засіб слів) поширився, але й змінився її наголос, особливо в молоді, в третій нашій генерації, що також має інакшу вимову. Для прикладу, наше „ж“ переходить в „ш“; вимовляють „шид“, замість „жид“.

Українську мову плекають в Канаді головню наші Інститути (в Саскатуні й Едмонті), що виховують молодь на добрих українських па-

тріотів. А про національне освідомлення й взагалі про організоване громадянське життя дбають „Народні Доми“ (відповідають нашим просвітянським читальням), що стали засновуватись, почавши від 1916. року й сьогодні вони є зразком освітніх організацій також для інших народностей в Канаді. Лежать вони так, щоб могли обслуговувати наших фермерів, що живуть розсипано на широких просторах (канадійських преріях). Народні Доми є деревляні, що взагалі є типічним для канадійського будівництва. Вони є побудовані звичайно не при якійсь оселі, а на „чистому полі“, щоб бути в осередку всіх осель, приблизно в радіусі аж 150 кільометрів.

Ціле внутрішнє уладження Народних Домів є патріотично-виховне.

Продовження на 11 стор.

Роман Антонович.

Як говорив Бескид.

— Я вже про те вуйні Митрисі говорив. Воно, знаєте, якби ви віддали Марьку за мене, я пішовби завтра до пана і сказав, що я засватав Марьку й випросив у нього, щоб не йшла до двора. А ви знаєте, що я панови життя врятував. Чи не добре воно так?

Але не так сталося, як того хотів Васька.

Коли Сипко збирався відповідати Васькові, ген з ліса увіпнався пустуном у ніч золотий сміх Марьки. Побушував по обійстю й поплив собі. Від ліса йшов гомін розмови і кроків. За хвилину закрипіли ворота й на обійстя впали дві тіні. Одна — це була Марька, другої ніхто не пізнавав. Пізнали її, коли наблизилась. Був це Юрко Цюпа, що пас за Церговою на полонині вівці всіх довколишніх хуторян, а між ними й вівці Сипка.

— Ов, а тебе що приводить Юрку від овець? Не стало меринді?

— Слава Йсу, та де там. Надібав Марьку ген під Церговою. Вона розказала мені все, що тут накобили ці панські хомути і злість мене зібрала, тай прийшов. — О, хайби на мене були попали з таким. Ніодин живий не вийшов би. Попамяталиб!

— Го, го, який ти потім жалував того.

А Юрко Цюпа був собі чолов'яга здоровий. Високий як ялиця, широкоплечий, руки м'ясисті, а долоня як добра миска. Пастух твердий був. Це знали неодні. І гайдуки знали. Все літо сидів на полонині, щоб дальше від двора, бо ненавидів його, а зимою жив ген у Барвінку, де гайдуки й пан рідко бували. Сказати правду, його боялись, а гайдуки говорили, що він зі збійниками заводиться. Тут треба б ще одне доповісти. Марька якось інакше дивилась на Юрка, як на других хлопців, і від часу, (це було в тамту неділю), коли Юрко поцілував її так ненадійно і вона обомліла в його тугих раменах — сходилися. Мріяли про своє щастя. І сьогодні вмовились були на стрічу над потоком під Церговою.

Митриха в хаті почувла на дворі гамір і вийшла вгору з хати. На часину придушила іскру, яку кинув Васька, а яка могла вже в той час розвести пожежу. Вона пізнала голос Марьки й Юрка. Підійшла до доньки і пригорнула її до себе.

— Доню моя!...

Сипко мовчав. Ставало душно. У душній настрій ночі вривалась таємна пісня бескидських борів і ладилась сказати правдиве своє слово: Я могутню, я росту. Мій спів співають ваші душі.

— Що сталось вуйно? — спитав Юрко.

— Що сталось?... І плухо прогомоніли дальші її слова: Пан наказали Марьку до двора, до покоїв дати.

— Що??... Ні, Марька не піде! — на це Юрко. Марька стояла спокійно.

— Що не піде. Як гайдуки прийдуть, то що зробиш? Візьмуть і все — вмшався знову Васька. І що іскру не всилі був ніхто вже придусити. Таємний гомін лісу мостив свій шлях почерез дужу поставу Юрка своїм блискучим співом.

Васька бачив свого суперника й працював цілим своїм мозком, щоб знівечити його відвагу й впертість. Хотів відвернути увагу всіх від тої гутірки. Але воно було надто болюче, щоб так легко

Посвячення дзвонів у церкві в Улючі.

можна було пройти півз, як це холодно, з вичисленням умів зробити Васька „Гнида“.

Як Васька тільки вимовив ті слова, Юрко підійшов до нього і сердито аж крикнув:

— Ти хто такий, що пхеш свій ніс у не своє діло? А відвернувшись до Марьки спитав:

— Марько, що він за один? Може сватати тебе прийшов?

— Та не знаєш, Юрку, хто то? Не пізнаєш Ваську, що в пана в гайдуках був, а тепер є стражником у панськїм лісі.

Васька мовчав і не давав відповіді на питання Юрка. Вважав, що відповідь могла б знівечити його пляни. Він за всяку ціну хотів докінчити начате діло. Відвернувшись до старого Митра й пошепки продовжував свій торг.

— Ну як, ви вуйку думаете? Можу йти завтра до пана просити за Марьку?

— Та я знаю, — і відвернувшись до Марьки спитав: Марько, чуєш, Васька хоче завтра йти до пана за тебе просити, щоб тебе до двора не брали.

— А йому яке діло до мене? І так його жінкою не стану.

— Ти, слухай, гайдуку панський, я тобі вже раз казав: чого пхаєш ніс туди — де не треба?

— А чого ти пхаєш... і не докінчив.

— Ади — і долоня як миска прилипла до Васькового обличчя так здорово, що Васька покотився на землю.

— Видиш, гайдуку панський, що мій ніс лігший за твій!...

— Ха, ха, ха — засміялась Марька аж сміх гомоном відбився від бескидських гір і борів.

— Це маєш за твій паршивий ніс. А вставай, най ти ще віджду за тих усіх хрещених, що їм ти пересолив життя, як гайдучи під панською полою. На, на, на — за кривого Петра, якого ти окалічив, а то за того лицаря, якому пхнув кинджал у спину, а то за синці на спинах лемків. А то — і тут узав збитого на квашу Васька й жбурнув ним через тин — за сватбу до Марьки. Збирай кости і втікай, а бим тебе остатний раз тут видів, ти підлий гаде!

Юрко був червоний. О, цього гада він собі пригадав. Памятав його гайдучу роботу. Тепер дав йому за всіх, за старих Сипків і за Марьку.

Коли ще сапів від напруги, а всі сиділи застигли в оторопінні того, що скоїлось, ген з темні охриплим голосом, з піднесеним п'ястком у сторону Сипкового хутора, грозив „Гнида“:

— Того ті не дарую, ти збійнику, а з тобою, збійнице порахуюсь у дворі!

Ще тої самої ночі був Васька у Сьліви в дворі.

Юліян Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

(Продовження).

Гамри, українське сільце в китловині над рікою Вислоком, віддалене 3 км. від своєї парохії в Полавах (коло Новотанця на південній захід від Буківська, в Сяницькій окрузі), шкільні діти з Гамер ходять до школи в Тарнавіці, віддаленої 4 км.

Гачів, це початкова німецька оселя на магдебурському праві, звана первісно Гартсфельд, відома вже зі судових документів у 1457 році; сьогодні польська оселя у Березівщині.

Гвоздянка, дочерне село (число українців неустійнене) Близянки (5 км.) в Стрижівщині, з українською греко-католицькою церквою св. Косми й Дам'яна, збудованою в 1625 році.

Гвозниця, друге дочерне село без церкви, віддалене 2 км. від своєї парохії Близянка.

Гижне, сільце („дубецького ключа“, відоме з поділу в 1441 році) в Динівщині.

Гирова, українське село (українців 656) віддалене 7 км. від Дуклі з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, збудованою в 1870 році. (Більша половина села перейшла на православ'я). До залізниці в Іваниці (Івонич) 21 км.

Гір ки, село в Сяницькій окрузі, віддалене від Ялина 9 км., записане в судових документах з 1464 року, до Сянока біля 20 км.

Гладишів, українське село, віддалене 21 км. від Горлиць, пошта в місті, у селі церква збудована в 1936 р. заходом і трудами Впр. о. Андрія Злупка, українського місцевого Душпастир'я-пароха. Стара деревляна церква в Гладишеві згоріла в 1914 р. Гладишів — одна з найдавніших українських осель у західних Карпатах; про початки села ніде немає записків, ані місцеве населення не знає важніших переказів, цікаві записки про збійника Сипка, що шугаював у Горличчині (Др. Т. Курило: Лемківські збійники, Перемишль 1935).

Гломча, велике українське село в долині Сяну з українською греко-католицькою церквою Собора Пресвятої Богородиці, збудованою в 1859 році, віддалене 16 км. на північ від Сянока, від пошти в Мриголоді 2 км, відоме ще в княжих часах (гляди Ф. Коковський: Східніми межами Лемківщини, Львів 1937).

Глибоке, гірське село наче горішний кінець українського села Синева, віддалене 6 км від Риманова та 25 км від Сянока, українці греко-католики належать до парохії в Синеві. У Глибокому вимуровано великий костел у 1935-6 рр., (старий деревляний костел з цінними старинними іконами збурено), населення римо-катол. обряду, в давніших часах перші поселенці та двірська служба належали до парохії в Риманові. Село Глибоке, на півден. схід від Риманова, було поселене на німецьким праві; тутешній солтис Михайло згадується в коросненських судових записках під 1445 р. (Кс. суд. сіль. I, стор. 208 ч. 1865). Ядвига, вдова по Андрієві солтисові з Глибокого, пізвала 15. XI. 1470 р. його синів Кліма та Івана, тодішних солтисів у Глибокім, перед виспий німецький суд у Сяноці (АГЗ. XVI 3249). (М. Кордуба: Зах. пограниччя Галицької Держави між Карпатами та долини

Сяном. Записки Н. Т. Ш. т. СXXXVIII—СXL. Львів 1925).

Глудно, українське велике село (1458 українців греко-католиків), віддалене 19 км від Березова, 12 км від залізниці в Динові з українською греко-католицькою церквою св. Параскевії, збудованою в 1899 році, відновленою в 1931 р. (Ф. Коковський: Східніми межами Лемківщини, Львів 1937 р. Н. П. Барсов: Географія Начальної Летописи, вид. 2. Варшава 1885 р.).

Головинці, сільце в Короснянській окрузі, злучене за посередництвом давніх (з часів 1869 р.) здобутків з польським етнографічним клином у напрямі до Дуклі, відоме в 1462 р. з поділу перед сятницьким судом коросненського вїйта Івана половиною його дідиного майна солтиства в місті Коросні та млина в селі Головинці (Гловенка). (Прохаска: У справах займання Руси через В. Казимира, том VI. 1892).

Голучків, дочерне українське село, віддалене від парохії Тираві Сільної 6 км з українською греко-католицькою, деревляною церквою св. Параскевії, збудованою в XVIII сторіччі, відновленою в 1912 році; до 1791 року як самостійна парохія, прилучена зразу до Семушевої та відтак у 1813 році разом з Семушевою до парохії Тираві Сільної; до Сянока 16 км.

Горлиці, підгірське місто, відоме в дуже далекій старині з ріжних історичних документів (Колекс Капітули Краківської, том II, Краків 1883., В. Колпачкевич: Про західні межі київської держави в X, сторіччі. Львів 1935., о. Роман Прислопський: Примір латинізаторської гакати на рубежах Галицької Руси, Перемишль 1902., Іван Петрович: Сандецька Русь, Львів 1893).

Граб, українське село, віддалене 49 км від Ясла, 30 км від Змигороду, 14 км від Крамної (пошта), з українською греко-католицькою церквою св. Косми й Дам'яна, збудованою в 1809 році. Село побудоване в гірській китловині при чехословацькому (українсько-закарпатському промежі) кордоні; відоме в давніх часах, перша історична вістка про Граб записана в 1633 р. У 1820 році основано в Грабі першу школу. (Дуже цінна та цікава хроніка о. З. Флюнта, бувшого пароха Грабу.)

Грабівка, дочерне село Ялина з українською греко-католицькою церквою св. О. Николая, збудованою в 1864 р., віддалене від парохії 3 км до залізниці в Дубрівці Руській 12 км. Давніше (до 1801 р.) Грабівка була самостійною парохією.

Грабівниця Старенська, записана в саніцьких актах під 1435 і 1441 рр., віддалена від Ялина 6 км, у Сяницькій землі. (Шематизм Перемиської Єпархії з 1879 р., Перемишль 1879 р.).

Грибів, приналежне містечко до парохії Більцарева, у Новосандецькій окрузі (автор „лемківського“ Шематизму з 1936 р., Львів 1936, о. Степан Ядловський пише (стор. 36), що містечко Грибів і в польській мові задержує первісну назву Грибів, а не Гржибуф та це вказує, що колись там переважали українці (так читаємо в рукописі). Інші історичні джерела: кс. В. Сарна: Повстання організації костела латин. на Русі галиць. Львів 1892.

(Далі буде).

Большевицький морд селян.

Як большевики видерли землю з рук господарів.

Прихід большевиків до влади в Росії означить колись в історії людства, як панування збоченців і злочинців. Ця збиранина вже на другий день по захопленні державного апарату зорієнтувалася, що вдержатись зможе вона на поверхні тільки під тією умовою, що винищить усі ліпші первні народу, згл. народів. До тієї цілі вжито чекістів, випробованих ще в добі революційної зеврюхи у вимордовуванні не тільки шляхти, але й інтелігенції взагалі. То ж вистарчало мати в той час білі руки, щоби бути розстріляним.

Помилявся б той, хто думав би, що большевикам йшло тільки про „білоручки“. Ще Ленін зрозумів, що найбільшу перешкоду при заводжуванні комунізму ставитиме мужик. У цьому опирався він не тільки на власній обсервації, але і на марксівській літературі взагалі. Теоретики марксизму завжди твердили, що без вирвання селянинові „малпачої любови до землі“ не можна і мріяти про введення комунізму. Тимто як тільки вироблено плян пятирічки, зараз почався отой єдиний в історії людства морд хліборобської верстви.

Пятирічка означала в практиці вивласнення селянина з власної землі й даху. При тій нагоді розстріляли на місці найбільш „упертих кулаків“, а що їх було далеко більше ніж на перший погляд здавалося, примінено до них ще й ін-

ші „кари за перепони при ввводжуванні“ комуністичного раю. Такими карами сталися концентраційні табори. Кажуть, що вигадав їх сам оберчекіст Дзержинські, який представив на засіданні Центрального Комітету штудерний плян, по якому вороги большевизму мали би творити на далеких землях перші піонерські стації большевизму, що його вони так страшно мали ненавидіти.

На практиці оказались концентраційні табори перевозовим товариством з вершин життя на доли смерті. При цій нагоді осягають большевики три цілі за одним махом:

- 1) винищування „небажаних первнів“, яке проходить безспостережно і не виглядає як явний морд.
- 2) Визискання робучої сили цих на смерть засуджених.
- 3) Створення відстрашаючого прикладу для решти населення, якщо воно хотілося б увільнитися від кровавих деспотів.

Всі три цілі мають майже ту саму вартість в розбудові соціалістичного будівництва, хоч деколи одна з них набирає особливого значіння. Витворені панщиною на ціле життя економічні умовини причинилися не тільки до розбудови каналів, але і до вирубу великих шматів лісу, якого дерево можна було кинути на світовий ринок і витворити т. зв. демпінг. Цей демпінг почав пожирати щораз більші запо-

требування, які при шаленій смертності в концентраційних таборах не можна було заспокоїти. Тимто розпочинаються по Росії дивні „лови на людей“, щоб заповнити проріділі ряди. Ніхто не може при цьому подумати, що тут йшло про „кулаків“ „капіталістів“ та інших ворогів пролетаріату. Ні, советські навіть часописи інформують, що виселено робітників і селян, які мали ту єдину прикмету, що не подобалися большевицьким володарям, бо були, міцні й розумні та могли при якійсь нагоді бути небезпечними для збоченців і менше-вартісних володарів.

Отже ж подумайте, Читачі, чи всі наші статті, в яких розкривали ми гідь большевицької зарази, юдину роботу большевицької посестри москвофільства, — чи ці статті писали ми отак лише собі, чи на те, щоб перестерегти Вас і Ваші села перед злобою большевицько-жидівських агентів?

Знаємо, що Ви всі з нами однозгідні, тому викоплюйте у Ваших селах московське хабаззя, женіть проч жидо-комунарських пророків; зате всі разом горніться до культурної корисної праці.

Всі купують і вживають тільки

цикорію й солодову каву „ЛУНА“
і підмінку кави „ПРАЖИЇ“
з кооп. фабрики демішок до кави
„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Л Ъ В І В

Не знають, што творять.

(Вороблицьким говором).

— Скарания Боской, што ся тепер діє! Німа неділенькі, ани свята без образи Боскої х церкви.. Як світ світом, а Вороблик Воробликом, ник нігда х церкви так не хіхотав, як тепер. А днешь то маво ся не стекли, так гівки а найбільше хвочиска Бога ображали... А ци виображеш си чвеку, ци хто до того доюв? Сам ксендз. Я сама, Боже даруй, тільки ем днешь нагрішила, што піду гин на сомой дно до пеква!...

— Повів, же не вільно читати „Нашего Лемка“, бо гріх смертельни, а хто юш до тепер читав, то аби ся висповідав, бо — повідат — Святий Отец заборонив читати комуністични газети...

Ой Боже! „Наш Лемко“ а комуністи... Мавом не пуква зо сьміху. І ціва церков як рикне...

Боже! Боже! Но, чога нич не мовиш, цись оглух? Повіч, штом мава робити?

Так тиркава Югаска до свого мужа, як пришва єдної неділі з церкви домів і знімава з себе святочні вахи. А же в баби пвач під верхом, далі г рик...

— Небиво як небіщик єгомосьць, то били ангев не чвек!... Не до теперісьного пудва... Як стали на казаня, то як місійонар, аж ся серце радуваво. А тепер ходимо до дому Божево грішити...

І еше барзі баба г бек, аж слези наземлю кап-кап...

Тото юш до рошти рознервуваво Михава, котрий од рана читав Письмо Святих; повожив ксьонж-зет.

ку на полицю, одвожив до столика окуляри і рек:

— Тихо будь, бабо! Пришвась домів, то не гвавтуй, ено рихтуй повуденок і для нас і худоба ричит, бо юш пів другої.

— А як хочеш чути мою пораду, то як майш Бога ображати — помолься щиро й терп, або іди аж на пятой сево! Церков не тештер.

— А гвасьні же так! До Боська піду, до Синева піду, а до Вороблика хибаль хтюдди, як буде слуга Божий, а не московські комисар...

— Но, видиш. Панбіг більше терпів і о нас не забуде! Ага, як приде твій брат Митро, то му повіч, жеби перестав агітувати за свангелицков віров, бо то не наша віра ено обча... Я піду по полудни до Кружка, дашто почитати з га-

На захід від Сянока між латинськими селами є українське село Ялин. У селі пишається українська греко-католицька церква, школа (утраквістична) і кооператива „Єдність“, читальня „Просвіти“ та по передвоєнному тов. „Січ“ сьогодні лише ленти осталися. Зверху вигляд села не вказує на перший погляд про велику культуру села; між хатами мало садів, за терохаті верби та чорні вільхи закривають, щоб сонечко не зайшло у вікно. Церква побудована перед сто роками, побіч український Народній Дім, збудований в 1929 р. Читальню „Просвіти“ засновано ще перед світовою війною, у 1912 році, тоді теж і „Січ“ зачала працювати і брати участь у різних вправах та торжествах. По війні дивна дрімота захопила село й довела до закриття читальні в 1933 році. При житті залишилася лише кооператива „Єдність“, заснована в 1927 році, головно працює та за слугами бл. п. Василя Малика, який продовж довгих років завзято — але розумно й успішно протиставився місцевим шахраям жидам. За його вмільм зазивом і проводом у 1925 році переведено в селі голосування (плебісцит) проти корчем; усі свідомі громадяни голосували за знесенням шинку так, що негайно влада забрала „вишинку“ і заборонила продавати зорілку. Але вперта жидівська пявка нехотіла так легко відорвати своїх савок від дійної корови (уявіть собі любі брати, що за гідке насіння ці жидівські пявиці — прилізе чортове насіння — біс його знає, з яких сторін, розсядеться в селі та ти його годуй своєю кровю — як за панщини, бо він „мойше пан“ і має копу пейсатих бахурів, — чи не сором, що така наволоч гніздиться по наших селах?!), тому жид „крамій“ собі закладає. Одначе непохитні селяни не пішли до жида (славно!), лише заложили свою кооперативу „Єдність“, що розвивається досьогодні.

Правда — найшлися ще в селі два „сиромудрі івани“, що хотіли валити рідну кооперативу (таких безхарактерних годує ще — на жаль — наша лемківська земличка десь і в Шавнику, Репеді, Ванівці, Лабовій, що крамарювали в кооперативах і „дос гарде“ манко нато-

рочили, або собі хати за ошаджений гріш (!) побудували — про такого люди пошепки оповідають у Репеді). Врешті люди в селі добре бачили, як приватники їх дорібок багатіють, тому всі купують у своїй кооперативі, бо вона ділиться чистим доходом зі своїми членами. Також на місці, де торчала смердюча жидівська коршмиця, сьогодні вимурована школа, а на другому великий український Народній Дім. У 1936 році засновано читальню „Просвіти“ імени Тараса Шевченка, при читальні мужеський хор та аматорський гурток. Продовж короткого часу відбулися 3 вистави, 5 танкових забав, 3 реферати, прочитано 74 книжки; гарно, але трохи мало. Слід на будуче менше бавитися, а більше працювати.

ЯСЛО.

Під сучасну пору живе в місті Яслі 50 українців-заточенців. До найближчого українського села поверх 3 милі, тому в неділі або свята ці наші брати в Яслі не мають нагоди вислухати нашого українського греко-католицького Богослуження. Вправді приїздив декілька до Ясла наш український греко-католицький Душпастир з поблискої парохії зо своїм дяком, одначе такого торжественного характеру, як саме у Світлий второк (4. травня ц. р.) не мало давно в Яслі ніяке наше українське Свято. Завдяки старанням громадянина Костя Іваніни, що в пройдешньому році заїхав аж до Вороблика, щоб заспокоїти свою душевну тугу до нашого обряду та релігійних практик, та других наших одиниць відбулося в Яслі, у цьому дні торжественне наше Богослуження. Співану Службу Божу відправив у парохіяльному костелі Впр. о. Михайло Горечко з Цеклинської Волі зі знаним уже на Лемківщині укра-

їнським церковним хором з Боднарки. Треба було бачити торжественне розположення й радість на лицях наших Братів, щоб відчутти всеньку красу нашого найкращого під кожним оглядом українського греко-католицького Богослуження; до того пережити ще кілька літ на заточенні, тоді кожний зрозуміє, які безмежні вартости дає наша свята Хвала Божа.

Один з приввних на цій відправі пише нам, що не міг налюбуватись співом, що разом з незвичайно торжественними словами й святочною повагою нашого священика зливався серед чужого елементу й сірої буденщини, до того ще в чужій святині, у таку гармонію, що його серце напувалося почуттям надземського щастя. Слова „Христо Воскрес“ зворушували приввних до сліз, до того, що деякі, що чомусь живуть у мішаному подружжі, наявно побачили, яку велику втрату втрату через свою легководушність, чи може нерозвагу принесли рідному народові. Зокрема величаво вийшло кінцеве „Христо Воскрес“ та надсподівано бравно могутий католицький гимн „О спомагай нас“. Слід згадати, що нашому Богослуженні прислухувалися місцеві поляки, що з великим захопленням обсервували наш цінний обряд, зокрема спів. Тож і не дивно, як деякі священики бельгійці часто приймають наш обряд, бо його краса нічим не дається заступити.

Свій.

Замітка: Хв. Редакцію „Неділі“ прохають наші громадяни в Яслі передрукувати цей допис.

РАДОШИЦІ КОЛО КОМАНЬЧІ

Свідомі українські молодці з Радошиць: Іван Сторошко, Іван Парашак, Гриць Ярош, Михайло Шапочка й Анрей Майкович ходили дня 7. I. 1937 р. у своїй громаді по коляді на „Рідну Школу“. Вони мали повновласть до збірки від Головної Управи „Рідної Школи“, стверджену у старостві. Збірка була отже легальна і призначена для нашого дуже заслуженого Товариства „Рідна Школа“, що в сяницькому повіті розвиває широку освітню діяльність через свої бібліотеки, дитячі садки й виклату. Це не подобалося місцевим темнякам. Старші москвофіли підюдили свою молодь і вона під проводом Юрка Кузя, Дмитра Майковича, Тимка Драгушакка, Онуфрія Лапігуски, Михайла Рудика і Стефана Сливки

Здорову і завсіди свіжу
вуджену товщю м'ясо поручає

ЦЕНТРОСОЮЗ

в своїх крамницях: Ринок 2
На Байкі 8 Жовківська 170
Зибликевича 2 Кентшинська 21
Личаківська 50 Замарстинівська 36

**1000 нових покупців
знаменитої пасти
ЕЛЕГАНТ
дасть працю
1-му безробітнику, що є Вашим
братом!**

напала на українських колядників. Напасники — гірш від комуністів — поломили при цьому хрест, що його несли українські колядники, подерли одіж на колядниках, побили їх важко та деяких вкинули у воду. Справа опинилася в суді в Буківську, який усіх напасників сказав на кару по 2 місяці арешту.

Покривджених українських молодців заступав адвокат з Буківська др. Володимир Константинович, в апеляційному поступованні адвокат зі Сянока, др. Степан Ванчицький.

Не знати, чи є ще деінде такі дураки, як у Радошицях, що вірять кацапським недобиткам з Лубкова, які поклонялися колись Миколаєві. Чому, а тепер Сталінові Гому?

ВАНІВКА, ПОВ. КОРОСНО.

Не знати звідки, а кажуть, що з сусідньої Корчини, заплентався до Ванівки мазур і отворив склеп з вуджениною й мясом. Очевидно числив на широке попєртя і на людську глупоту. Треба признати, що обчислення його вдалися. Вже минув рік, як інтерес йому йде та, хоч хорі штуки бе і з них мясо продає, то для „русина“ вистарчить. Але не тільки то йому вдалося, сам гандель, але повелося йому і друге обчислення. Вже знайшов і дівчину і родичів і ґрунт (або гроші) і весілля готове! А наш бідняга такого щастя не має! У Ванівці добре жити!! Лише треба вродитися шляхціцом! **Іван Капка.**

ЛІСЬКА ХРОНІКА

Заходом членів читальні „Просвіти“ у Берізці відбувся в квітні концерт у честь Тараса Шевченка. Дбайливе виконання всіх точок програми, як теж виступ усіх членів хору в гарних народніх строях, вказувало на те, що місцеве громадянство, зокрема голова читальні о. кан. Л. Левицький доложили багато труду, щоб це перше свято в честь Шевченка випало якнайкраще. Концерт закінчено національним гимном.

СЯНІК

У цьому році мінає 50 літ душ-пастирської праці Впр. о. Омеляна Константиновича. З цієї нагоди наділено Ювільята крилошанськими відзнаками, в неділю 23. V. ц. р. в сяніцькій, парохіяльній церкві.

У слідуочу неділю, себто 30. V. ц. р., устроїли всі українські товариства Сянока за почином і під проводом „Українського Народнього Дому“ академію у честь Достойного Ювільята. Академія відбулася у домівці читальні „Просвіти“, гарно пристроєній килимами та чатиною. Присутніх коло 150 сяніцьких громадян, членів українських товариств. Національним гимном закінчено академію. По академії відбулося свячене.

Після перерви почалася танкова забава. Вже зорі погасли були, як весела промада вдоволенна і кріпка духом розходилася домів.

Усе те пройшло поважно, сердечно і спокійно.

При цій нагоді насувається думка, що Виділ читальні „Просвіти“ повинен подбати про свою власну музику споміж членів. Зібрати кількох українських музик, підвчити їх, зобовязати до цього, що мають грати на кожній імпрезі читальні, а поза тим можуть собі заробляти досхочу — це діло, що дасться здійснити.

ОДРЕХОВА КОЛО ЗАРШИНА

Наше село дуже велике, має поверх 500 хат. Але в селі такі гаразди, що про них аж лячно писати. Найгірше, що наш „панотець“ збратався з певними ланами, дав їм ключі від захристії, хоч там не допускає нікого з вірних.

Правда, люди сподівалися, що по приході до села свого священика, та ще й уродженця Лемківщини, інакший лад настане в селі. Одначе вони зовсім завелися, бо о. Михайло Ковальчик не старається ввійти між вірних і протиставитися язві комунізму й безбожництва в селі. Тому теж релігійне життя в селі взагалі не існує. А якщо прийшлося би дещо сказати про релігійно-моральне життя й поведення молоді та про те, чи, як і цю „панотчик“ в тому напрямі робить — то — пожалься Боже! У церкві взагалі ніхто не бачить молоді, за те завсіди повно її у Берка при налюнці, або деінде на „сходинах“ і гульнях.

Егеж, весело крутиться центрифуга на попівстві та грошенята пригортає у завсіди голодний карман!....

Недзінью.

**Купуйте тільки
найкращі шевські кілки
ДЕНДРА**

фабрика
у
Півові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

ВОЛОСЬКА БЛЯГА

„І. К. Ц.“ наш випробуваний „приятель“ залюбки займається Лемківщиною, причому його відомости такі, як редакторів льондонського Таймса (відомих з незнання в ділянці географії й історії чужих народів) — про кашубів або кувяків. Ось послухаймо:

„На терені сьогоднішньої Лемківщини була давніше пуца. Витяли її поляки, а заможна родина Гладичів закладає від року 1359 села й заселює їх поляками та волохами. Населення одержує корисні привілеї, але впродовж століття „рущее“ (стає руським — ред.), бо брак їй костелів і польських шкіл“.

„Курерок“ повинен обовязково якнайскоріше опатентувати свою найновішу теорію в ділянці народознавства. Тільки уявити собі: помішаеш волоха з поляком і виходить „русин“. Автім, це дуже „вивротова“ акція й такі сполуки повинні бути строго заборонені. Коли так вдумуємося в оту нову „куреркову“ теорію, нам насувається здогад чи припадком „куреркові“ редактори не являються наслідком якоїсь підозрілої мішанини....

І ще одно. Зі слів „Курерка“ виходить, що усюди там, де немає польської школи і костела, зараз виростає якийсь інше племє. Тепер ми вже знаємо, чому в Афганістані вкорінились афганці, а в Китаю китайці. Панове редактори! Направте негайно всевітну помилку й заложіть там негайно свої „куреркові“ школи! А для справлення ваших „наукових“ історичних відомостей скажемо вам, що в XIV. столітті не те, що на Лемківщині, але навіть в краківськїм, познанськїм, чи якимнебудь кореннім польськїм воевідстві ніяких польських шкіл по селах і містечках не було, а мимо того ніякі „русини“ на тих територіях не виплекались. Це мабуть тому, що клятї волохи туди не зайшли.

Панове! Бережітьсє близької дружби і союзу з волохами, бо ще готові ви всі „зрушитисє“.

(„У. В.“ ч. 115).

Наша Сандеччина зблизька.

ЕКОНОМІЧНО - СУСПІЛЬНИЙ
ОГЛЯД

Один з найкращих синів здорової Лемківщини, Єронім Анонім написав ще в минулому сторіччі в одній зі своїх повістей дуже характеристичний вступ для лемківської народньої долі. Він каже: Підеш читачу в гори, то побачиш на Лішнянському верху стовп, а на цьому стовпі кусок привязаного сира. Запитаєшся, навіщо цей сир? — Бо вийт з Лішньої каже його щодня привязувати до стовпа, щоб лемко, як йде в поле на роботу, потер собі своє ошчипя й не мусів так вічно постити.

Але ми лишім і стовп і сир, та ходім у нашу Сандеччину; подивімся, які тут гаразди. З кожної лемківської хижечки виглядає ця незавидна доля. Стрінемо Лемка або їх гурт, аж серце защемить — невжеж оцей Лемко на вічєньки-вічні взяв шлюб зі своєю долею? Та не розв'язатися йому?

Знаємо, що перед війною, за небіжки Австрії сонце сходило та заходило, але світ був наростіж отворений. Пригнітала Лемка доля, затісно було його в хижі, або потребував „грошенят“, тоді без великих заходів пращав свою „милейку“, збирався у світ; до „Вангер“ (на жнива й молочення) по збіжечко, до Прус по марки, на Україну чи теж до Великопольці з мазею, або врешті аж до вільної землі Уоншингтона по „галарі“ — їхав, хочби на кінець світа. І звідтам посилав він, помагав взяти

своій „родиноньці“ життєвий кінець з кінцем.

Так бувало. Сьогодні жодна держава забила „дошками“ свій світ і не пускає теж чужинців поза свої межі — кожний має досить своїх безробітних і голодних.

Сандецький наш брат залишений на ласку своєї землі. Та яка це його земля? Така, як і його доля. Тверда. За цілорічню тяжку працю від свиту до пізної ночі, дрібосєнький овес зародить брат брата; стягай пасок на сибірську дірку, бо на засіви бракне, купи на передновок, купи пашу для худібки, бо не перезимується, або глади продавай коровеня й пости разом з хмарою дівчаків. І так з року на рік, без кінця гнете тебе брате лемківська „криза“.

Постороння людина запитається: Та якжеж можеш так видержати? Це жакливе! Еге-ж, що жакливе! Спробуйте дати такі гаразди німецькому, чеському або хочби і французькому газді та нехай харчується так, як сандецький Лемко, напевно скоро „вишпанувався би як дріт“.

А бачите, Лемко твердий і витривалий, бо він уже так зрісся зі своєю долею, що в його аж тоді справжня нужда, як капуста й барабольок (грулів, комперів, бандурок, картопель — є що їсти!) йому забракне.

Та, далєбі, сандецький Лемко, хоч як загартований, не видержав би, якщо не скарби його землі.
(Далі буде).

—х—

Докінчення з 5 сторінки.

вуюче. Стіни прикрашені жовто-блакитними прапорами, тризубом й обовязково портрєтами Шевченка, Франка, Драгоманова, а крім них цілою галєрією героїв української національної революції. Відповідні н писи під кожним портрєтом причєняються до популяризації наших визвольних змагань. Життя в Нар. Домах починається щойно вечером около 9-ої год., по роботі в господарстві. Виклади й дискусії затягаються пізно до ночі, бо зацікавлення нашими національно-політичними справами незвичайно зростає. Свідомість поглиблюється. Українці в Канаді святкують річно 20—25 наших національних свят. Будують традицію.

Наші переселєнці зберігли тут

майже всі форми старокраєвого життя. Що правда, їхні форми є англійського типу, але в той час, коли англійці більше дбають про мешкальний будинок, наші люди дають перевагу стайням, що їх навіть малюють. Зрештою, в кожній українській фармі є радіо й телефон.

Іжк залишилась старокраєва. Наш борщ й голубці ввійшли й до англійської кухні. Їдять дуже багато й добре, бо вельми тяжко працюють. Тут й інтелігенти ніколи не цураються фізичної праці. Розуміється, також в Канаді деякі люди бідують, але ніхто не голодує. Робітники заробляють около 7 долярів денно, вицєкваліфіковані 10 дол., а майстри навіть 15 дол. Про старих людей, нездібних уже до праці, та про безробітних дбає

КОСИ КОСИ

ЗАГРАНИЧНІ, дуже добрі,
ГАРАНТОВАНІ в ціні від зл
3.40 до 5.35.

Хто замовить до розпродажі 6 кіє, сему одержує даром. Порто оплачуємо. Замовляти з надісланням завдатку в українській фірмі „ТОРІН-БЮРО“ Львів, вул. Сикєтуська ч. 48.

державна, уділяючи їм постійні допомоги, не виключаючи й комуністів, що досхочу агітують проти неї.

В Канаді (королівській домїнії) здійснилась справжня демократія. Тут хочби й сам президент-міністр живе безпосередно з народом; в залізниці їздить третьою клясою й з кожним громадянїном поговорить собі.

Українці в Канаді не винародовлюються, з виїмком тих мішаних подруж, коли англєць жениться з українкою. Німці в таких випадках усі зукраїнізувались. Отже наш елємент є досить відпорний і більше сам асимілює, ніж дається другим асимілювати. Англійці подивляють нашу працювитість, але не довіряють нашим політичним аспіраціям, а погорджують нашими рєнегатами. Англійський губернатор одної провінції, промовляючи недавно, згадав про нашу національну традицію і закінчив свою промову по українськи.

Досі наша еміґрація в Канаді економічно закріплювала свої позиції. Там маємо наш сильний фармерський стан, робітництво й підприємців. Автомайстерні ведуть українці. Всі кращі готелі й рєспірації є в українських руках. Також українці є власниками спеціальных накадїйських дроєрїй. Розвивається українська кооперація й організується наше банківництво.

Тєпер почався там наш культурний і національно-політичний розвиток. Церква має в нїм велике значіння.

Незвичайно багато причєнявся до поширення національної свідомости славний хор Кошиця, що повернув нашому народові багато вже відчужених, поанглїйцєних українців. А завдяки високомистецьким виступам В. Авраменка і його школи так спопуляризувались в Канаді українські танці, що їх ввели навіть до державних англїйських шкіл, як обовязкову частину руханки.

ДО ВІДОМА ДИРЕКЦІЇ ПОШТ І ТЕЛЕГР.

У Ванівці є листоніш, який не знати з якої причини з Мотовиляка став Мотовидляком. Отже той пан Мотовидляк нерадий дуже, чому деякі громадяни передплачують українські часописи — владою дозволені. Тому сам (або хтось за його відомістю) ще раз ці часописи на місці цензурує. Назви „Україна“, „український“ і т. д. є поперечеркувані, ба, навіть ці назви повидирані.

Запитуємо Хв. Дирекцію Пошт і Телеграфів у Львові, що заміряє зробити з тим паном? Чи листонішом у Ванівці мусить бути Мотовидляк?

ЧЕРВІНКА СВИНЕЙ

Щіплення охоронні і лічнічі — тільки сироватка і культура фірми

„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Телефон 201-07.

Поучення висилається на бажання.

Поширюйте своє знання.

ПІД УВАГУ ЧИТАЛЬНЯМ „ПРОСВІТИ“ І ВСІМ ЛЮБИТЕЛЯМ КНИЖКИ.

В нашій Адміністрації можна отримати наступні книжки:

ПОВІСТІ І ОПОВІДАННЯ:

ОЛЮНКА, повість	4.00
СОФІЮ ВИБРАВ, повість	4.00
СИЛА ВОЛІ, повість	4.00
ЧОРНІ ЗАПОРОЖЦІ, повість	4.00
КУЖІЛЬ І МЕЧ, повість	4.00
КРАСА ЖИТТЯ, оповідання	0.30
ВІВЦІ І ПАСТІРІ,	0.60
ГНІВ, оповідання	3.00
КСТИНИ, опов. з Лемківщини	0.20

ПРАКТИЧНІ ПІДРУЧНИКИ:

НОВА КУХНЯ ВІТАМІНОВА	7.00
БЕЗМ'ЯСНА КУХНЯ	2.75
ПЛЕКАННЯ ДОМ. ЗВІРЯТ	1.20
НА НОВИЙ ШЛЯХ, госп. пор.	3.00
ВИРІВ ВИН ОВОЧЕВИХ	0.80
БЕТОН У БУДІВНИЦТВІ	0.80
ПІТЕНА і поміч в наглих випадках	0.60

НАУКОВІ ПІДРУЧНИКИ.

НАУКА СЕКТАНТІВ А КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА	4.00
ІСТОРІЯ ПОЛІТ. ЕКОНОМІЇ	3.00
ПРОСВІТА І ПІЯНСТВО	0.60

РІЗНІ КНИЖКИ:

СМІХ І ПРАВДА, співомовки	3.00
ШТУКА ЖИТТЯ, приписи доброго тону	1.60
ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ, співанник з нотами	3.00
НАРОДНІ ПІСНІ, КОЛОМІЙКІ	0.50
ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ	0.80

ВИШИВКИ І КАРТИНИ:

НАРОДНІ ВИШИВКИ, до хрест. робіт	3.00
УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ, ч. I—II	7.00
МОНОГРАМИ до вишивання ЗАПОРОЖЦІ, картина Рєїна	4.00
ПОРТРЕТИ ШЕВЧЕНКА І ФРАНКА по 2,50, пара	2.00
ЛИСТІВКИ на Різдво, Великдень та нар. типи, сотня	5.00
	6.00

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ:

ПІДРУЧНИК РЕЖИСЕРА СВЯТОМИКОЛАЇВСЬКІ ВЕЧЕРИНКИ	1.50
ДО СХОДУ СОНЦЯ, комедія з лемківського побуту	0.80
ВЕРТЕП, різдв. картина	0.60
МЕСІЯ, різдв. пєса, 3 дії	0.80
ВИФЛЕЄМСЬКА НІЧ, з партитурою	3.00
БАБСЬКІ ЗАБОБОНИ, комедія	0.80
ДАМ'ЯН ЧУПРИНА, з козацького побуту	0.80
ДАНИЛО ЧАРІВНИК, комедія	1.20
ІНСТИТУТКА, драма 3 дії	1.50
ВЕЛИКДЕНЬ, комедія	1.20
КУПЕЦЬКИЙ ХИСТ, комедія	0.80
ХАРЦИЗНИКИ, комедія	0.60
ВЕЧІР У ХУТОРІ, комедія	0.80
ТАКИЙ СВІТ НАСТАВ, жарт на 1 дію	0.60
ЛЮДСЬКІ ЯЗИКИ, комедія	0.80
ЗАМОТНА СПРАВА, жарт на 1 д.	0.80
У КОЖДОГО РОЗУМ Є, як горілки він не пе	0.80
ПРИГОДИ ВЧАТЬ ЗГОДИ, комедія	1.50
ЗАКЛЯТЕ ДЖЕРЕЛО, пєса 3 дії	1.20
ТОВАРИСЬКІ ГРИ І ЗАБАВИ	1.50
ЛИХО З ЖІНКОЮ, ЛИХО БЕЗ ЖІНКИ	0.60
ЯК КОВБАСА І ЧАРКА, комедія	1.50
ЯКІ ХОРІ ТАКІ ДОКТОРИ, ком.	1.50
ДЕКЛЯМАЦІЇ, МОНОЛОГИ, ЖАРТИ, до виголошування зі сцени, по	0.80
ПІЛЬНУЙ СВОЄІ ХАТИ, жарт 1 д.	0.60
ЗАРУЧИНІ ПО СМЕРТІ, комедія	1.50
ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР, ч. I—II по	0.80
СМІХ НА СЦЕНІ, монольоги	0.80
ПЕЩЕНА ДИТЧИНА, драма, 4 дії	1.50
ПЕРЕШКОДА, комедія 3 дії	1.50
АДАМОВІ СЛЪОЗИ або п'яна корова	0.80
ОСТАННЯ ЛЕКЦІЯ, сцен. картина	0.40
ТРИ ГЕРБИ, комедія на три дії	1.80
ТАТУСЬ НА ВІДПОЧИНКУ, жарт	0.80
ПТАШКА ЩАСТЯ, жарт на три дії	1.20
ПІДГР'ЯНЕ, мєльодрама	1.50
ДЕ БОГА НЕМА, сцен. картина	0.80
ДОВБУШ, нар. драма	2.00
ПОВОРОТ ПІНОКІЯ З АБІСННІ, жарт	0.60
ПІНОКІЙ СВАТОМ, жарт на 3 дії	0.60
ЧУДО СВ. МИКОЛАЯ, 3 дії	0.60
ВЕСНА, сцен. картина на свято весни	0.60
СВЯТИЙ ВЕЧІР, 3 дії	0.30
БУРЛАК СИРОТА, сцен. картина на 3 дії	0.30

Хто замовляє повищі книжки в нашій Адміністрації, причиняється до збільшен-

Одинока українська
ВИРІБНЯ КРЕЙДОК, листового ляку
й до пляшок та шкільної крейди

„ЕТАН“

Львів, 15, БОГДАНІВКА
вул. Проста 14 а.

Домагайтеся у всіх крамницях і кооперативах лише українських виробів.

Зол. ня матеріальних засобів нашого видавництва, тим самим до збільшення і поширення нашого часопису, котрий є Вашим приятелем, провідником і помічником у всякій потребі. За побранням поштовою не замовляти, бо тоді дорожче коштує, лише треба прислати відповідну квоту з гори, а тоді ми самі оплатимо пошту. — Присилайте гроші з замовленням.

Кожний може забезпечитися в „КАРПАТІЇ“

бо навіть за невисоку складку нецілого золотого місячно можна мати життєву безпеку в „Карпаті“, Львів, Ринок ч. 38.

УВАГА РЕЕМІГРАНТИ

Продам сім моргову господарку зі всіма забудованнями й живим та мертвим інвентарем, зі зборами, біля хати сад — по приступній ціні. Адреса: Михайло Преца, село Синів, п. Риманів.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що найкращим дитячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Гарно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ зміщує щомісяця цікаві оповідання, казочки, байки, вірші, сценки, загадки, шаради, ребусики, пені з нотами і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Кошт малый, бо всего 2 зл. вносить річна передплата. (Поодинокое число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

Нові КНИЖКИ

Др. Ол. Барияк: НАРОДНА ТОРГОВЛЯ—УЧИТЕЛЬКА ПРАЦІВНИКІВ ТОРГОВЛІ. Львів, 1937, стор. 48 зі світлинами. Накладом Народної Торговлі.

Антін Гаврилко: СИЛЬНІ ЛЮДИ. Львів, 1937. Кооперативна бібліотека ч. 13, стор. 24

Я. Ярославенко: КОЛИ ТИ ЛЮБИШ РІДНИЙ КРАЙ. Видання Муз. Накл. „Торбан“ у Львові. Ціна 50 сот. Це дуже бадьора пісня на мішаний хор, уложена до слів М. Воронного. Уклад пісні доволі легкий, тому радо співатимуть її всі так сільські, як і міські хори. Ця пісня, повинна увійти в програму кожного концерту. К. М.

УКРАЇНЦІ ЛЕМКІВЩИНИ!

Передплачуйте для своїх дітей журнал „СВІТ ДИТИНИ“. Річна передплата лише 4 зл. Замовлення посилайте на адресу: „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморівича ч. 2.